

Uticaj nemačkih pisaca na stvaranje pripovedaka kod Laze Lazarevića

O pitanju uticaja nemačkih novelista jako malo se govorilo kada je u pitanju novelistički rad Laze Lazarevića. To je jako zanimljivo ako se uzme u obzir da je novela u drugoj polovini 19. veka bila jedna od najobrađivanijih književnih žanrova u nemačkoj književnosti i što su pisci novela bili najbolji predstavnici nemačke književnosti tog doba među njima Majer, Storm, Hajze...

A posebno treba zapaziti činjenicu da je Laza Lazarević boravio kao student u Berlinu baš tih sedamdesetih godina 19. veka i da je u to vreme već počeo pisati svoje prve pripovetke (Prvi put s ocem na jutrenje, Školska ikona i prva i početak druge varijante Švabice). Pa možemo na osnovu toga postaviti pitanje kakav je bio Lazarevićev odnos prema toj nemačkoj novelistici.

O tome su pitanju kritičari uglavnom govorili negativno, kako Laza ne voli Nemce pa verovatno ne voli ni njihovu književnost, a takav zaključak se izvodio na osnovu jedne Lazine izjave u pismu i zbog jednog mesta u pripovetci "Švabica" na kome pričalac kaže za Nemce : "Da! Ja ih ne volim! ". Ali činjenice govore drugačije, jedan od nemačkih novelista koji je najviše uticao na Lazarevića bio je Paul Hajze i njegova "teorija o sokolu".

Baš u vreme Lazarevićevog boravka u Berlinu Hajze je bio na vrhuncu svoje literaturne slave kao pisac novela i romana.

Njegova "teorija o sokolu" ili *Falken theorie* u to vreme bila je veoma popularna teorija novele u nemačkoj književnosti, ona se zasnivala na ideji da daje prednost onoj noveli čiji je osnovni motiv najjasnije zaokružen i koja sadrži manje ili više nešto osobeno, da se to otkriva već u samoj skici. Hajze je smatrao da svaka

novela treba da ima svog "sokola" tj. nešto specifično što će tu priču razlikovati od mnogih drugih i po čemu će ona ostati upamćena.

Ova Hajzeova teorija bila je veoma poznata i često komentarisana, i te diskusije o njoj u nemačkoj književnosti bile su žive baš u vreme kada je Laza bio u Nemačkoj, ali neposrednih dokaza nemamo o tome da li je Laza bio upoznat sa ovom teorijom i sa mnogim drugim teorijskim mišljenjima koja su bila aktuelna u to vreme. Ali kada se pogledaju neki elementi Lazarevićevih pripovedaka može se izvesti zaključak da je Lazarević poznao Hajzea i druge tada popularne nemačke pisce.

Osim što se sa Hajzeovim radom mogao upoznati na studijama u Nemačkoj to je isto bilo moguće i u Srbiji pre odlaska u Berlin. Hajze je bio popularan i u srpskoj književnosti sedamdesetih i osamdesetih godina. Kod nas ga je veoma popularisao Jovan Grčić prevodeći tih godina veći broj Hajzeovih tzv. Italijanskih novela, ovi prevodi su objavljeni u dve zbirke: U zemlji gde limun rađa i Iz Italije 1888. godine što pokazuje da je Hajze bio veoma popularan.

Model novele koji je tada bio najviše zastupljen dao je sliku građanskog sveta koji se bunio i protestovao protiv građanskih formi života, morala, a glavni predmet tog slikanja bili su moralni, ideološki i metafizički problemi tog doba.

Ova vrsta je razvila različite tehnike izlaganja : ima razne vrste kompozicije "okvira", tehnike pričaoca, za izmišljene hronike i rukopise, za simboliku situacija, slika i stvari, za smenjivanje pričanja i scene. Sagledavši sve podatke sa Lazarevićevim novelama imamo čitav niz sličnosti sa teorijskim stavovima i konkretnim novelama u nemačkoj književnosti tog doba.

U Lazarevićevoj pripovetki "Švabica" imamo priču o nadjenom rukopisu koja se vezuje za nekakav put pričaoca u Italiji. Taj deo naravno podseća na Hajzeove "Italijanske" novele u kojima su i "okvir" i fabula smesteni u Italiju, a većina tih novela je sa ljubavnom tematikom. Dokaz da je Lazarević ovo preuzeo od Hajzea, se najviše vidi kada se utvrdi da između "rukopisa nađenog posle puta u Italiju" i fabule same pripovetke nema nikakve motivske veze : Srbin-student u Berlinu zaljubljuje se u Švabicu, a rukopis se vezuje za putovanje u Italiju! To nam

•

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

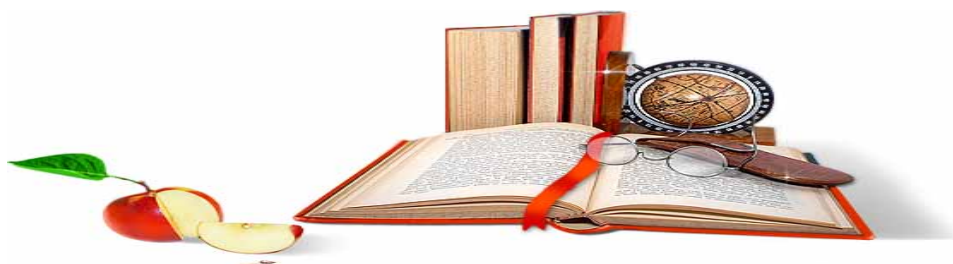
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

•

•